

Бүтүн өлкөлөрүн пролетарлары, бирлешин!

КОММУНИСТ

Газет 1919-чу
илден чыхыр

АЗЕРБАЙЖАН КОММУНИСТ ПАРТИЈАСЫ МӘРКӘЗИ КОМИТӘСИННИ ОРГАНЫ
ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ АЗЕРБАЙДЖАНА

№ 72 (21440)

Шәнбә, 13 апрел 1991-чи ил.

Гијмәти 10 гәпик (абунә үчүн 6,5 гәпик).

ҲИМН ҲАГҒЫНДА ҮЧ РЭ'Ј

Азербайжан Республикасы Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти Азербайжан Республикасынын дәвләт һимнини ән Һахшы мәтн, дәвләт кәрһини, орден вә медалынын ән Һахшы тәсвирләри үчүн мұсаһибә кәчирилмәси үзрә комиссия Һаратмышдыр. Бундан икн ај әввәл, январын 20-дә «Коммунист» гәзети бәстәкар Ајдын Әзимовла «Һимн бәраәтини көвләјир» башлыгы мұсаһибә дәрч етмишди. Өтән дөвр әрзиндә һәмни мұсаһибә илә һәмрә'јлик ифадә едән һәјли мәктуб алмышыг. Һәмни мәктублардан үчүнү дәрч едирик.

Тәһирә КӘРИМОВА,
сәнәтшунас:

«БАЈАТЫ-ШИРАЗ»—

БӘРАБӘРЛИКДИР»

«Һимн бәраәтини көвләјир...» јазысыны бәјүк һәјчән вә бир аз да тәшвишлә охудум. Азербайжан Республикасынын јени һимни илә бағлы мұсаһибәләрин сон дәрәчә кичик чеврәдә апарылмасы, көрәсән, нә илә әлағадардыр? Әлбәтте, мұсаһибә иштиранчыларынын мәтәбәр мұтәхәссис олдуларына әминәм. Лакин нечә олуд ки, јени һимнин вариантларындан бирини вә бәри башдан дејим ки, мәнни дәрч бир мусигчи кими тәрәфдар олдуғум варианты һазырлајан бәстәкар мұсаһибәләрдән кәнарда галыб?

«Коммунист» гәзетинин тохундуғу мәсәләни тәкчә мұһүм јох, һәм дәр партија органынын галын өргүкләри галдыран чәсарәтли адымы һесап едирам.

Бир мусигшунас кими нә үчүн «Милли марш» а тәрәфдарам? Өз тәһкинни, тәвәзәкар тәнтәнәси, шәрәфилији вә даһили аличәнаблыгы илә бу әсәр даһи Үзејирин дикәр әсарләриндән көклү шәкилдә фәргләнир. Белә мусигини, сөзүн әсл мәнасында азадлыгы, истиғлалы дадымыш халгын оғлу бәстәләјә биләрди.

Бәстәкар Ајдын Әзимовун вәтәндаш јанғысы илә аранжәман елдији бу һимнә илк дәрә 1989-чу илдә гулаг асмышам вә әсардән доған хәфиф кәдәр вә фачиә әввәл-әввәл мәнни тәәччүбләндириб. Ахы, онда һәлә 20 јанвар олмамшыды. Лакин бу һәзинлик һимнә ағры, ачы, әләм кәтирмир. Һәрчәнд һимн «Бајаты-Шираз»ын лад тоналыгында јазылмышдыр ки, даһи бәстәкар өзү бу муғамын гәмли, һүзнлү дуғу-

лары ифадә етдијини кәстәриб. Лакин һимн бүтүнлүкдә фәләкәт гаршысында әјил-мәзлији, мәтиллији, чидди сынағларга синә кәрмәк мәрданәлијини ифадә едир.

Бу дәлилләр һимнин мусигисинин дуғуму, мәна, һарадаса әмоционал ачымыдыр.

Лакин бир мусигшунас кими елми-нәзәри дәлил дәр кәтирә биләрәм. Әввәлә, «Милли марш»ын бәраәти бәјүк бәстәкарлар биографиясындакы ағ ләкәләри дәр тәһизләмиш оларды. О һәлә 1907-чи илдә арзулајырмыш ки, «бу халг бир күн өзүнүн азадлыг шикәстәсини, әдаләт чаһаркаһыны, мұсават (бәрабәрлик мәнасында) бајаты-ширазыны чалсын». Көрүндүјү кими, «Бајаты-Шираз» әбәс јерә һимнимизә сәјнәк олмамшыдыр.

Үзејир бәј бу мусигини Азербайжан истиғлалынын зирвә чағында јазмышдыр. Олур ки, бу әсәри дәвләт һимни сәвијјәсиндә бәрпа етмәклә, мәһтиги баһымдан истиғлал чағынын идеалларына дәнә биләрдик. Халгын истәји вә Азербайжан президентинин фәрманы илә дәвләт бајрағымызә бәрпа етмәклә, биз әслиндә бүтүн турк дүнјасында демократик һәрәкәтүн бајрағдарлығыны өзүмүзә гәјтармаға башламышыг. Бу мәнада һимнимиз дәр истисна тәшкил етмәмәлидир.

Чаваншир ГУЛИЈЕВ,
бәстәкар:

«ҮЗЕЈИР БӘЈ РАЗЫ ОЛАРДЫМЫ?...»

Һәмсәнәтим бәстәкар Ајдын Әзимовун аранжәман етдији вариантын тәрәфдарыјам. Профессинал вә нәзәри баһымдан мәнш бу вариантын табиллијини Ајдын өзү «Коммунист» гәзетиндә

вердији мұсаһибәдә дәрч ифадә етмишди.

Олур ки, мән тәклиф олунан даһа икн вариантла әлағадар бир еһтималымы билдирмәк истәјирәм.

Тутаг ки, «Милли марш» јох, «Короғлу увертүрасы», јахуд һәмни операдан «Анд» хору һимнимиз олду.

Јә'ни бу опера репертуардан чыхарылачар. Буну нејә көрә дејирәм?! Тәсәввур един ки, һәр дәрә әсәрә баһанда «Анд» хору сәсләнән кими тамашачылар ајаға галхмалы олачарлар. Ахы, һимнин мусигисидир.

Јохса, увертүраны, јахуд хору операдан ихтисар едәчәјик? Вағшылајын, онда кәрәк Үзејир бәјин өзүндән ичазә алаг. Ахы, һәр һалда мұәллифлик һүғуғу дејилән бир аңлајыш вар.

Үзејир бәј өз операсынын ихтисарына разы олардымы? Мән буну билмирәм. Беләкә бу икн варианты тәклиф едәнләр билирләр...

Емин САБИТОҒЛУ,
бәстәкар:

«БИЛМӘМӘК ЕЈИБ ДЕЈИЛ...»

Һимн миллиәтин мусигили везит картдыр. Олдуҗа чидди мөгәмдыр. Мән үмумхалг мұсаһибәсинин әләјһинә дејиләм. Лакин һимн кими бир мәсәләдә сон сөзү мусигшунас, өзү дәр һимн мұтәхәссис демәлидир. Сәриштәли мусигшунасларымыз аз дејил. Амма кәлин е'тираф едәк, биздә һимн елми илә демәк олар ки, һеч кәс мәшғул олмајыб. Инди көрүрүк ки, үч вариант ортаја чыхыб, рә'јләр шахәләниб.

Онда кәлин Авропадан, Америкадан бу елмлә мәшғул олан адамлары дәрвәт едәк. Һәр вариант бәрәдә онларын фикрини әјрәнәк.

Москवादкы Петровск пассажында нијә руслар өзләри јох, турк бәрпачылары ишләјирдиләр. Она көрә ки, рус мәрмарлығынын бу инчисини һәләлик о гәдәр дәр сәриштәли олмајан совет бәрпачыларына е'тибар елмәдиләр. Ахы сәһбәт милли сәрвәтдән кедирди.

ЕРМӘНИСТАНЛА СӘРҲӘДЈАНЫ

РАЈОНЛАРДА ВӘЗИЈЈӘТӘ ДАИР

* **НАХЧЫВАН.** Азербайжан Республикасы Даһили Ишләр Назирлијиндә Азербайформун мұхбиринә билдирмишләр ки, апрелин 11-дә саат 10.15-дән 20.00-дәк 30—35 нәфәрдән ибарәт јарағлы Ермәнистанын Јехәнадзор рајонунун Хачик кәнди тәрәфдән Шәрур рајонун Ахура вә Авуш кәндләри јахынлығында јерләшән ССРИ Даһили Ишләр Назирлијинин даһили гошун бәлмәләрини вә Шәрур Рајон Даһили Ишләр Ше'бәсинин бәлмәләрини пулемјотлардан, миномјотлардан вә долудағыдан топлардан атәшә тутмушлар. Тәләфат вә зәрәрчәкән јохдур.

Һәмни күн Азербайжан дәрмир јолунун Ермәнистан әрасиндән кечән Мәһри һиссәсиндә, Кәрчиван вә Астазур стансијалары арасында екстремистләр јүк автомобилләри илә јолу кәсмишләр. Нәтичәдә икинчи күндүр ки, гатарларын һәрәкәти дајанмышдыр.

* **ТОВУЗ.** Товуз Рајон Даһили Ишләр Ше'бәси рәисинин мұавини, полковник Ч. М. Мустафәјев Азербайформун мұхбиринә хәбәр вермишди ки, јарағлылар Ермәнистанын Шәмшәддин рајону Мосес кәндинин такти, ки чәһәтдән әлвәришли мөвҗәјиндән истиғадә едәрәк, Әлибәјли кәндини кичик

фасилләләрлә бир нечә күн атәшә тутмушлар. Јалны јерли милис ишчиләрини бурадакы Совет Ордусу дјүшчүләринә һәрби гуллчулардан ибарәт бәлмә мөјә кәлдикдән сонра јарағлылар дәрф едилмишләр. Арелин 12-дә сәһәр саат бәрәдәләриндә атәш дајандырылмышдыр.

Кәдәбәј Рајон Даһили Ишләр Ше'бәсинин рәиси Б. Д. Аллаһвердијевин вә Газа Рајон Даһили Ишләр Ше'бәсинин рәиси М. Р. Нәсирбун мә'луматларына көрсон икн күндә бу рајонларын сәрһәдјаны кәндләринин әһалисинә гаршы ермәни јарағлыларынын силаһд чыхышлары олмаса да, бурада везијјәт үмумән јендәр кәркин олараг галыб. Сәрһәдјаны кәндләринин һәмһисиндә милис постлары јарәдылмышдыр.

* **ЛАЧЫН.** Шуша рајонун ермәниләр јашајан Гәләдәрәси кәнди тәрәфдән јарағлыларын атәш ачмасы нәтичәсиндә апрелин 11-дә Лачын — Губадли автомајил јолунда һәрәкәт јарысаатлығы дајанмышды. Миллис әмәкдашлары вә һәрбуллуғчулар ишә гарышдыдан сонра һәрәкәт бәрпә олунмушдур. Бу бәрәдә Азербайформун мұхбиринә Лачын рајон прокурору Д. Ј. Иманов мә'лумат вермишди. (Азербайформ).

Дағлыг Гарабағ: һәјчәнли күнләр

БАСГЫН АРА ВЕРМИР

Сон күнләр Гарабағда вә сәрһәд кәндләриндә везијјәт даһа да кәркинләшмишди. Атышма вә басгын һаллары артмышдыр. Апрельн 10-дан 11-нә кечән кечә Әскәрән рајонунун Мешәли кәнди мұхтәлиф истиғамәтләрдән атәшә туғулмуш, евләрә партајычы маддәләр атылмышдыр. Нәтичәдә кәнд мәңтәби, бә'зи јашајыш биналары, о чүмлөдән икн төвлә зәдә-

ләнишди. Хәјли мадди зәрәр дәрәжәләшди.

Апрелин 11-дән 12-нә кечән кечә ишә силаһлы ермәни гулдурлар Хочалы шәһәринә һүчүм етмишләр. Күчлү ракет вә мәрми атыш нәтичәсиндә бир нечә ев тамамилә дағыдылмышдыр.

Зијәддин СУЛТАНОВ,
«Коммунист»ин мұхбири.
ХОЧАЛЫ шәһәри.